

# หลักสูตรการทำเครื่องต้มน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลั่น

เวลาเรียน ๙ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ  
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศรีนคร

**ชื่อหลักสูตร** การทำเครื่องต้มน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลั่น

## ความเป็นมา

การกลั่นด้วยน้ำและไอน้ำ (water and steam distillation) จะใช้ตะแกรงรองของที่จะกลั่นให้เหนือระดับน้ำในหม้อกลั่น ต้มให้เดือด ไอน้ำจะลอยตัวขึ้นไปผ่านพีชหรือตัวอย่างที่จะกลั่น ส่วนน้ำจะไม่ถูกกับตัวอย่างเลย ไอน้ำจากน้ำเดือดเป็นไอน้ำที่อิ่มตัว เป็นไอน้ำที่ไม่ร้อนจัด ซึ่งการกลั่นวิธีนี้ คุณสามารถทำได้เอง เพียงแค่มีย หม้อกลั่น (still) เครื่องควบแน่น (condenser) และภาชนะรองรับ (receiver) เป็นต้น

เครื่องต้มน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลั่น เป็นเครื่องต้มประจำบ้าน สำหรับบุคคลทั่วไป ที่สนใจสุขภาพ มีความใส ไม่มีสี มีกลิ่นหอมจากใบเตยและย่านางซึ่งเป็นส่วนประกอบหลัก รสชาติเหมือนน้ำเปล่า สามารถดื่มแทนน้ำเปล่าได้ทั้งวันไม่จำกัด ดื่มแล้วจะรู้สึกสดชื่น ดื่มน้อยๆ แทนน้ำเปล่าจะช่วยรักษาสมดุล ลดพิษในร่างกาย และ ลดฤทธิ์ร้อนจากการทานอาหารที่ให้โทษมากเกินไป สมุนไพรจะช่วยไปปรับสมดุลนั้น เมื่อร่างกายสมดุลก็จะกลับมาทำหน้าที่ได้ปกติ และซ่อมแซมรักษาตัวเอง

## หลักการของหลักสูตร

- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้สำหรับการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ประกอบเป็นอาชีพหลัก หรือพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้นด้วยตนเอง
- มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบการอิสระ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดและทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับความพร้อม ความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และวิถีชีวิตของตนเอง ท้องถิ่น และสังคม

## จุดมุ่งหมาย

- เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ วิธีการการทำเครื่องต้มน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลั่น
- เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักสมุนไพรธรรมชาติ เพื่อนำมาสกัดเป็นเครื่องต้มน้ำสมุนไพร
- เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการสร้างอาชีพ ประกอบ อาชีพเสริมหรือพัฒนาอาชีพให้มีคุณภาพ
- เพื่อให้ผู้ศึกษาเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ สืบทอด พัฒนา ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพใน ท้องถิ่นของตนเองและสังคม

## จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ใช้เครื่องมือและวัสดุในการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ
๒. สรรหาเลือกหาสมุนไพร ในการทำได้เหมาะสม
๑. บอกวิธีการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ
๒. เลือกใช้วัสดุและเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๓. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ได้ตามขนาดตามความเหมาะสม
๔. ปฏิบัติการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับได้อย่างถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ  
นำความรู้และทักษะจากการเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับไปใช้ประกอบอาชีพได้

## เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

## ระยะเวลาเรียน

หลักสูตรการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ จำนวน ๙ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๓ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๖ ชั่วโมง

## โครงสร้างหลักสูตร

ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

เรื่อง	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ	<ol style="list-style-type: none"><li>๑. ความสำคัญในการเลือกประกอบอาชีพ การทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ</li><li>๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพวิชาการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ</li><li>๓. แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพการการทำเครื่องตีมน้ำสมุนไพรฤทธิ์เย็นกลับ</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญในการประกอบอาชีพ</li><li>๒. ผู้เรียนและวิทยากรสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</li><li>๓. ผู้เรียนสรุปความรู้</li><li>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้</li><li>๒. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น</li><li>๓. ผู้เรียนสรุปความรู้</li><li>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาการประกอบอาชีพ</li><li>๒. ศึกษาข้อมูลเอกสารและสื่อบุคคลจากสื่อต่างๆ</li></ol>	๑ ชม.	๒ ชม.

	๔. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ			
<b>ทักษะการประกอบอาชีพ</b>	<p>๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการใช้</p> <p>๒. ขั้นตอนกระบวนการทำ</p> <p>๓. การบรรจุภัณฑ์ในการทำ</p>	<p>๑. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากการประกอบอาชีพ</p> <p>๒. การใช้กระบวนการคิดเป็นกำหนดทิศทางการประกอบอาชีพ</p> <p>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้</p> <p>๒. วิทยากรอธิบาย สาธิตเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การใช้</p> <p>๓. ผู้เรียนวิทยากรสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>๔. ผู้เรียนสรุปความรู้</p> <p>๕. วิทยากรประเมินผล</p> <p>๑. ให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้การบรรจุภัณฑ์</p> <p>๒. วิทยากรยกตัวอย่างการบรรจุภัณฑ์และสาธิตการบรรจุภัณฑ์</p> <p>๓. ผู้เรียนฝึกการปฏิบัติ</p>	๑ ชม.	๒ ชม.
<b>การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ</b>	<p>๑. สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ของแหล่งทรัพยากร</p> <p>๒. การกำหนดและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ</p> <p>๓. การลดต้นทุนคุณภาพการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม</p> <p>๔. การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและควบคุมความเสี่ยง</p>	<p>๑. สำรวจศึกษาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ของแหล่งทรัพยากร</p> <p>๒. การกำหนดและควบคุมคุณภาพการผลิตที่ต้องการ</p> <p>๓. ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม</p> <p>๑. ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและแนวทางการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๒. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการตลาดในชุมชน</p>	๑ ชม.	๒ ชม.

### สื่อการเรียนรู้

ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อต่างๆ เพื่อเสริมความเข้าใจ ประกอบด้วย

๑. สื่อที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว สื่อจากวิทยุ โทรทัศน์ ใบความรู้ต่าง ๆ
๒. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอน
๓. วัสดุ อุปกรณ์ ตัวอย่างผลงาน/ชิ้นงาน

## การประเมินผล

๑. ความรู้จากภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ
๒. การสังเกตจากความสนใจของผู้เรียน
๓. ชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์

## การจบหลักสูตร

๑. เข้ารับการอบรมหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. การประเมินผลตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

ลงชื่อ..... ผู้เสนอหลักสูตร  
( นางสาวกฤษณา สอนบุญทอง )  
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร  
( นายอภิสิทธิ์ กาบภิรมย์ )  
กลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร  
( นางนิตยา ภูพันนา )